

Kroonika

Koostöö jäätmekäitluse vallas

TTÜ Tartu Kolledž ja jäätmete taaskasutusettevõtte Ecocleaner sõlmisid koostöölepingu, mille eesmärgiks on laiendada koostöö jäätmekäitlustehnoloogiate ja jäätmematerjalide taaskasutuse valdkonnas, sh jäätmetest tekkinud sekundaarsete materjalide tootekirjeduste väljatootamine ja rakendamise, koostöö õppe- ja teadustöö rakendamiseks tootearenduse ja seadusloome ettepanekute valdkonnas, samuti olulise platvormi loomine teadusasetuse koostöökäitluse tegevustega ning poolte koostöö rahvusvaheliste suhete ja turunduse alal. Koostöökokkulepe hõlmab ka ühise platvormi loomist elukestva õppe ja täienduskoolituse pakumisel.

Tartu Kolledži direktori Lembit Nei sõnul on kolledžil Eesti moodsaime mullabioloogia labor, kolledž tegeleb jäätmete komposteerimisega, samuti jääkmuda kasutamisega seotud probleemidega. Koostööleping annab tudengitele ja üldse õppetöös võimaluse kasutada Ecocleaneri kogemusi, annab tudengitele praktilisi võimalusi kokku puutuda jäätmekäitluse ja jäätmete taaskasutuse kaasajaste tehnoloogiatega. Varasemas koostöös on mullabioloogia laboris uuritud Ecocleaneri toote – olmejäätmetest toodetud komposti – mikrobioloogilisi omadusi.

Ecocleaner OÜ on jäätmete taaskasutusettevõtte, kes opereerib Eesti ja Balti riikide esimest jäätmete mehhaanilis-bioloogilise töötamise terminali Sillamäel.

Kahe rektori Peep Sürje ja Alar Karise tugev käepigistus kinnitas Eesti kahe suurima ülikooli siirast tahet ühendada jõud meie ühiskonna hüvanguks

Eesti teadusülikoolide koostöö tiheneb

Lähtudes Eesti riigi ja ühiskonna vajadustest sõlmisid Tallinna Tehnikaülikool ja Tartu Ülikool ulatusliku koostöölepingu, soodustamaks tihedat koostööd Eesti juhtivate ülikoolide teadus- ning õppetöö valdkondades. Leping allkirjastati 5. veebruaril Tallinna Tehnikaülikooli nõukogu saalis.

Leping aitab kaasa teaduse ja innovatsiooni koostöö edendamisele ning ülikoolide kompetentsi suuremale kasutamisele ühiskonnas. Just teadusülikoolidel on täita võtmeroll riigi üldises ja regionaalses arengus. Koostööleping näeb ühtlasi ette olemasolevate ressursside ühise arendamise ja kasutamise saavutamise kõrghariduse ning teadusliku uurimistöö kvaliteedi ja rahvusvahelise konkurentsivõime jõulisemat kasvu.

Ülikoolidevahelise tihedama koostöö vajadust rõhutati ka 2008. aasta lõpul Tartu Ülikooli arengukonverentsil, kus esinenud Tallinna Tehnikaülikooli viisilane Indrek Neivelt kutsus Eesti ülikooli loobuma kohalikust konkurentsist ja tegema võimalikult paljudes valdkondades koostööd.

“Tegelikud konkurendid asuvad väljaspool Eestit,” ärgitas

Neivelt Eesti ülikoolide suuremale rahvusvahelisele koostööle ja muutuma ühiste eesmärkide nimel partnereiks.

Tartu Ülikooli rektori Alar Karise sõnul on Eesti suurimate teadusülikoolide koostöölepingu sõlmimine selge märk sisulise koostöö edendamiseks. “Kahel Eesti suurimal ülikoolil on palju ühiseid valdkondi, kus ressursside kokkuhoid või ühiskasutus võimaldaksid ühiskonna jaoks vajalikele arengutele olla parimal moel toeks ja suunanäitajaks,” kommenteeris Alar Karis.

TTÜ rektori Peep Sürje sõnul ühendavad kaks Eesti tippülikooli oma jõud õppe-, teadus- ja arendustegevuses. “Alanud on rahvusvaheline innovatsiooniaasta. Soome ja paljude teiste väikeriikide teadmistemahukas majandus on tekkinud valdavalt tänu nii tehnosiirdele kui ka ülikoolide ja ettevõtlike vahelisele tihedale koostööle. Ka Eesti kahe juhtiva ülikooli teineteist täiendav koostöö õppe ja teaduse vallas peaks aitama kaasa meie ettevõtete innovaatilise taseme tõusule,” lisas Peep Sürje.

Tartu Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli tihedama koostöö üle

TTÜ ja TÜ koostööleppe allkirjastamisel osalesid haridus- ja teadusminister Tõnis Lukas ja Riigikogu kultuurikomisjoni esimees Peeter Kreitzberg ning mõlema ülikooli juhtkonnad

Loe ...

• Tallinna Tehnikaülikooli ja Tartu Ülikooli ajalooline koostööleping sai allkirjad **Lk 1**

• Tehnikaülikooli parimaid tunnustab Eesti Vabariik iseseisvuspäeva eel riiklike preemiate ja teenetemärkidega **Lk 2**

• Noorte teadlaste visioonikavad “TTÜ 2020” **Lk 3, 4**

• Teaduse tippkeskus töötab Eesti ühiskonna huvides: jätkub intervjuu R.-J. Ubari ja G. Jervaniga **Lk 5**

• Ülo Luht 60 **Lk 5**

• Olavi Pihlamägi 60: kolme toimetaja pihtimused **Lk 6**

Avaveerg

Tehtust ja eesseisvast

Eesti Vabariigi iseseisvuspäeva eel jagati taas tunnustust tublimale meie seast. Hoolimata seekordsest napivõitust teenetemärkide saagist tuli kaks Valgetähe IV klassi ordenit taas Tehnikaülikooli – Mihkel Kaljurannale ja Toomas Laurile. Tehnikaülikoolile jagus ka riiklikke preemiaid (Dimitri Kaljo elutöö eest, Hiljar Abeni juhitud kollektiivile innovatsioonipreemia, aastapreemiad tehnika alal Malle Krunksile ja põllumajanduses Erkki Truve juhitud töörühmale), ehkki nii mõnigi teadlane või kollektiiv, kellele meie ülikoolis eriti pöialt hoiti, seekord riikliku tunnustuse ei jõudnud. Loodetavasti saab see viga parandatud järgmistel aastatel. Tuntud korvpallikohtunik Valdu Suurkask pälvis aga tunnustuse elutöö eest spordi vallas.

Tehnikaülikoolis endas tunnustati samuti parimaid teadlasi ja teadustöid. Professor Mart Mini valimine aasta teadlaseks ja Gert Jervani nimetamine aasta nooreks teadlaseks leiavad ülikoolis kindlasti üldist heakskiitu. Esile tõsteti ka silmapaistvaimaid teadusartikleid ja -kollektiive. Meie parimad on üles loetud ajalehenumbri teisel leheküljel.

Seekordse ajalehenumbri ehk põnevaim osa on siiski kolmandal ja neljandal leheküljel. Trükkisime ära kahe noorteadlaste töörühma visioonid Tehnikaülikooli arendamiseks aastani 2020, nagu need tekstid esitati 3. veebruaril TTÜ valitsuse koosolekule. Arutelu seal jätkus mitu tundi ja läks visioonide arutelult sujuvalt üle TTÜ struktuuri võimalike muudatuste käsitluseks, mille suhtes igal dekaanil paistis olevat oma kõigutamatut seisukoht. Kainestavalt mõjus haldusdirektor Margus Leivo lühirepliik, mis seostas metafüüsiks kippunud arutelu meie tänase majandusliku reaalsusega. Nii visioonide kui struktuuri arengu aruteluks otsustati peagi taas ja põhjalikumalt kokku tulla. Nagu rõhutas rektor Peep Sürje, instantsionaalne akrediteerimine eeldabki meilt arengutsenaariumide põhjalikku ja igakülgselt läbikaalumist.

Krõõt Nõges
TTÜ pressiesindaja

Eesti Vabariigi 91. aastapäeva pidulik koosolek 20. veebruaril

TTÜ rektor Peep Sürje ootab teid kõiki Eesti Vabariigi 91. aastapäeva pidulikule tähistamisele ülikooli aulas reedel, 20. veebruaril kell 14.00.

Kavas:

- Rektor Peep Sürje tervitus
- Juhtivate teadur Mart Mini aastapäevakõne „Ahaa! Ohoo! – Innovatsioonist ja muustki“
- Ülikooli parimate õppejõudude, teadlaste ja teadusartiklite autorite autasustamine ning teenetemedalite Mente et Manu üleandmine
- Kuulutatakse välja 2008. aasta TTÜ tudengi-, spordi- ja kultuuritegu
- Esinevad TTÜ Puhkpilli-orkester ja rahvatantsu-ansambel „Kuljus“
- 15.30 Soovijail võimalus vaadata lavastaja Asko Kase filmi „Detsembrikuumus“ (pilet 25 krooni, filmi pikkus: 1:32)

Repliik

Teise supi kartulid

Usun, et nõukogude ajal elanud inimesed mäletavad, kuidas viletsas söögikohas suppi süües tundsid maitse järgi ära kartuli, mis ei olnud selles supis keenud. Oli eraldi vees supiliks keedetud. Nii tunded ära ka doktorikraadiga inimese, kes ei ole teinud oma väitekirja uuringu või projekti sees, vaid on doktoriks õppinud. Doktoriks õppimine – see on protseduur, mille sisuks on mõned eksamid, mõned halastusartiklid ja vormistatud väitekirja.

Tüüpilised doktoriks õppijad ei tööta ülikoolis. Nad on tasuvamal tööl äris, riigiametis või heal juhul projektibüroos. Viimane variant pole kõige hullem, sealne töö suudab veel kuidagi teaduslikku mõlemisviisi tekitada. Eriti büroos, kus on innovaatilised projektid. Kuid puhtakujuline äri- või riigikorralduslik tegevus on sedavõrd teaduskauge, et seal teeniv inimene võõrandub täielikult teaduslikust mõtteviisist. Kui see üldse talle ülikoolis külge jäi.

Milles ma tunnen akadeemilise mõtteviisi puudumist või puudulikkust? Esiteks – inimesel puudub kontseptuaalne lähenemine, kontseptiooni asendab konspekt. Teiseks – oma väiteid ta ei tõesta vaid tõendab. Kolmandaks – dispuudis ta ei väitle vaid vaidleb.

Õppinud doktor reeglina ei genereeri ideid – ta on õppinud saama neid õpikust. Õppinud doktor, kui ta peaks hakkama "lugema", paneb ka tudengid lugema – PowerPointi. Siiski, kui õppinud doktor asub tööle tegus teadusasutuses või ülikoolis, võib taast aja jooksul asja saada, sest ta on õppinud õppima. Töö ja koostöö õpetavad. Nii et pole hullu seni, kuni teadusliku mõlemisviisi puudumine ei muutu määravaks otsuste langetamisel. Aga võib muutuda, kui teaduse käekäigu üle hakkavad üha suuremal määral otsustama õppinud doktorid. Teisisõnu, mida enam tekitame neid äriettevõtetesse ja riigiasutustesse.

Enno Reinsalu
emeriitprofessor

Tudengielu

TalveAkadeemia konverentsile

9. veebruaril algas registreerimine TalveAkadeemia 2009 konverentsile, mida tudengid ootavad pikisilmi.

Sel aastal juba seitsmendat korda korraldatav teaduskonverents "Linnaplaneerimine – luues säästvat elukeskkonda" leiab aset 27. veebruarist 1. märtsini Neljärve Puhkeküses. TalveAkadeemia konverents on Eesti suurimaid üliõpilaste teadussuunitlusega kogunemispäiku, kus osaleb 150 keskkonnahuvilist üliõpilast ja noorteadurit.

TalveAkadeemia konverents annab Eesti tudengitele võimaluse tutvustada laiema avalikkuse ees oma teaduslikku mõtet ja jagada mõttekaaslastega häid ideid. Konverentsil analüüsitakse mitmeid linnaruumi valupunkte ning leitakse nendele põnevate gruppide, diskussioonide, värvikate ettekannete ja mõnusa seltskonna abil alternatiivseid lahendusi.

Eesti linnade tuleviku teemal fantaseerivad Mart Hiob ja Jussi Jauhainen. Välisesineja, Soome visionäär Eero Paloheimo tutvustab oma massiivset planeerimisprojekti – Hiinasse rajatavat ökolinna. Noor teadlane Kadri Leetmaa analüüsib aga valglinnastumist Tallinna ümbruses.

Talveakadeemia on tudengite seas populaarne: eelmisel aastal said konverentsi osalejahad täis juba kaheksa tunniga! TalveAkadeemia projektijuht Kadri Runnel: "Ootame huviga, kui kiiresti osalejahad sel aastal täituvad. Paneme ikka panuse rekordi loomisele – sest linnaruumi näol on tegu Eestis veel laiemas ringis suhteliselt teadvustamata, kuid kahtlemata väga põneva teemaga. Konverentsi programm on endalegi ülalatuks saanud väga esmajärguline."

Infot programmi, esinejate ja registreerimise kohta leiab TalveAkadeemia kodulehelt www.talveakadeemia.ee.

Tunnustus

Riikliku teaduspreemia elutöö eest pälvis TTÜ Geoloogia Instituudi erakorraline vanemteadur, akadeemik Dimitri Kaljo; elutööpreemia suurus on 600 000 krooni.

Esmakordselt väljaantava 750 000 kroonise preemia olulise sotsiaalmajandusliku mõjuga innovaatilise tooteni viinud teadusja arendustöö eest pälvis akadeemik Hillar Abeni juhitud teaduskollektiiv TTÜ Küberneetika Instituudist, kuhu kuuluvad Leo Ainola, Johan Anton ja Andrei Erparap töö eest "Integraalse fo-

Riiklike aastapreemiate laureaadid TTÜst

toelastsusmeetodi teooria, mõõtmistehnoloogia ja aparatuuri väljatöötamine ja rakendamine jääkpingete mõõtmisel klaasitööstuses". Tehnikateaduste valdkonnas sai aastapreemia 300 000 krooni materjaliteaduse instituudi uurija-professor Malle Krunks uurimistööde tsükli "Vedeliksadestuse tehnoloogiad konkurentsivõimelisele päikeseenergeetikale" eest.

Põllumajandusteaduste valdkonnas sai 300 000 kroonise aas-

tapreemia töörühm koosseisus: geenitehnoloogia instituudi professor Erkki Truve, teadur Merike Sõmera ja teadur Maria Cecilia Sarmiento Guerin publikatsioonide tsükli "Taimeviiruste ja taimede kaitsemehhanismide uurimine" eest.

Tänavuse riikliku spordipreemia laureaat on TTÜ erakorraline dotsent Valdu Suurkask – pikaajalise ja tulemusliku tegevuse eest korvpalli arendamisel; elutööpreemia suurus on 600 000 krooni.

Teenetemärgid Tehnikaülikooli

Tunnustus

Vabariigi President otsustas anda Eesti Vabariigi 91. aastapäeva puhul teenetemärgid järgmistele Tehnikaülikooli töötajatele:

Valgetähe IV klassi teenetemedal:

Mihkel Kaljurand – keemik, Tallinna Tehnikaülikooli professor;

Toomas Laur – ehitusinseneride koolitaja, TTÜ sertifitseerimisasutuse direktor.

Mihkel Kaljurand

Toomas Laur

TTÜ parimad teadlased 2008

Aasta teadusartikli väljaselgitamise eesmärgiks on väärtustada TTÜ õppejõudude, teadlaste ja üliõpilaste panust TTÜ teadusja arendustegevusse. Tunnustada TTÜ liikmeskonna teadustulemuste publitseerimist rahvusvaheliselt tunnustatud teadusväljaannetes, samuti tõsta TTÜ liikmeskonna saavutusvajadust ning töömotivatsiooni. 2008. aasta parimate artiklite väljaselgitamiseks laekus kokku 20 artiklit. TTÜ nõukogu teaduskomisjon valis aasta parimateks teadusartikliteks:

Tehnika ja tehnoloogia valdkonnas – Tõnsuaadu, K., Viipsi, K., Triikkel, A. EDTA impact on Cd2+ migration in apatite – water system. *J. Hazardous Materials*, 2008, 154, 491 – 497; Ravasoo, A. (2007). Non-linear interaction of waves in prestressed material. *International Journal of Non-Linear Mechanics*, 42(10), 1162 – 1169; Ratasseppe, M., Lowe, M. J. S., Cawley, P., Klauson, A. (2008). Scattering of the fundamental shear horizontal mode in a plate when incident at a through-crack aligned in the propagation direction of the mode. *Journal of Acoustical Society of America*, 124(5), 2873 – 2882.

Loodus- ja täppisteaduste valdkonnas – Kalda, J. (2007). Sticky particles in compressible flows: aggregation and Richardson's law. *Physical Review Letters*, 98(6), 064501-1 – 4; Boisvert, C., Mark-Kurik, E., Ahlberg, P.E. 2008. The pectoral fin of Panderichthys and the origin of digits. *Nature* 456 (4 Dec 2008), 636-638.

Sotsiaalteaduste valdkonnas – Torim, A., Lindroos, K. (2008) Sorting Concepts by Priority

Using the Theory of Monotone Systems. *Conceptual Structures: Knowledge Visualization and Reasoning ICCS 7-11 July, Toulouse, France.*

Aasta prima noorteadlase konkursi eesmärgiks on väärtustada TTÜ noorteadlaste teadustegevust ja sellega seotud ühiskondlikku aktiivsust, samuti tõsta noorteadlaste töömotivatsiooni. 2008. aasta prima noorteadlase konkursile esitati kokku kuus taotlust. Teaduskomisjon valis taotluste hindamise tulemusena TTÜ 2008. aasta prima noorteadlaseks arvutitehnika instituudi vanemteadur Gert Jervani.

Gert Jervan on silmapaistev noor teadlane. Ta õppis doktorantuuris ja kaitses doktoritöö 2005. aastal Linköpingi Ülikoolis Rootsisis. TTÜ-sse naases järel-doktorantuuriga. 2005. aastal anti talle Boris Tamme teaduspreemia. Gert juhhib ETF-i granti, tema initsiatiivil sai instituut kolmeaastase europrojekti CREDES; ta on riikliku tippkeskuse CEBE teadussekretär, osaleb mitmes TTÜ arengut toetavas töögrupis.

Tulemusliku teadustöö eest otsustas teaduskomisjon teha ettepaneku märkida ära ja nimetada rahalise preemia saajateks 2008. aasta prima noorteadlase konkursi nominendid, materjaliteaduse instituudi teadur Olga Volobujeva ning elektriajamite ja jõuelektroonika instituudi vanemteadur Dmitri Vinikovi.

TTÜ aasta teadlase väljaselgitamise eesmärgiks on tunnustada TTÜ teadustöötajaid ja õppejõude silmapaistva teadustöö eest, väärtustada TTÜ teadlaste kõrgetasemelist teadustegevust ja sellega seotud ühiskondlikku

Tunnustus

aktiivsust. Konkursile esitati kokku kuus taotlust. Teaduskomisjon valis taotluste hindamise tulemusena TTÜ 2008. aasta teadlaseks elektroonikainstituudi juhtivateadur Mart Mini.

Professor Mart Mini teadusja arendustegevuse valdkonnaks on impedants-spektroskoopia. Tema eestvedamisel ja osavõtul ning rahvusvahelise koostöö ja finantseerimise toel on impedants-spektroskoopia vallas jõutud teadustulemusteni, mis on prioriteetsed maailmas. Maailma suurfirmade mitmekülgne huvi annab põhjust eeldada olulist panust ka Eesti teadusmahukasse tuleviku-majandusse.

Aasta prima rakendusliku väljundiga uurimistöö väljaselgitamiseks on igal uurimisgrupil õigus konkursil osaleda ainult ühe teadustööga. Konkursitööde hindamiseks moodustatud komisjon kinnitas üksmeelselt kolme prima teadustöö järjestuseks:

- I koht – Looduslike lisanditega kilekomposiidid, teadustöö juht professor Anti Viikna
- II koht – Ujuvmärk "Väike Jääpoi", teadustöö juht professor Martin Eerme
- III koht – Elamute õhulekkaarv baasväärtuse väljaselgitamine ja muul viisil tõendamise meetodika väljatöötamine, teadustöö juht vanemteadur Targo Kalamees

Preemiad rakenduslike teadustööde tunnustamiseks anti üle Tallinna Raekoja koos SA TTÜ Arengufondi stipendiumite üleandmisega.

Kiira Parre

Teadus- ja arendusosakonna juhataja

Ülikool&Ühiskond

Hea kaasmaalane!

Vabariigi President on koos sihtasutusega Noored Kooli algatanud laiapinnalise projekti "Tagasi kooli", mille eesmärk on tugevada koolide ja ülejäänud ühiskonna vahelist koostööd.

Pöördume Teie poole üleskutsetega liituda 23. veebruaril "Tagasi kooli" algatusega, minnes sel päeval külalisõpetajana mõnda Eesti kooli tundi andma. Sellega aitate kaasa Eesti hariduselu edendamisele. Kui räägite õpilastele oma elu- ja töökogemusest ning jagate nendega oma vaateid Eesti ühiskonnale, aitate seostada koolis õpitut praktilise eluga ja loote tihedama sideme kooli, kasvava põlvkonna ja ühiskonna vahel. Usume, et selles päevast saavad alguse paljud põnevad ideed, mis viivad tegevusteni, millega soovite kooliellu ja haridusse panustada ka pikema ajaks.

23. veebruaril ootavad külalisõpetajaid üle kaheksakümne kooli Eesti eri piirkondades. Kuna enamik koolidest ootab külla enam kui ühte külalisõpetajat, siis julgustame Teid 23. veebruaril oma kogemusi jagama minnes kutsuma kaasa ka hea sõbra, pereliikme või kolleegi, et ühiselt värskendada sidet koolieluga!

Et hõlbustada koolide ja külalisõpetajate suhtlust ning tunni ettevalmistust, oleme loonud "Tagasi kooli" veebikeskkonna www.tagasikooli.ee, kus on Teil võimalik vaadata projektiga liitunud kooli ja tunni andmiseks registreeruda. Koolide kontaktisikud saavad Teie valmisolekust teada ja võtavad Teiega ühendust, et leppida kokku tunni läbiviimise täpsemates detailides.

Projektis osalevate koolide nimekirja ei ole praegu veel kaugeltki lõplik. Kui Teie enda kool, Teie lapse kool või praeguse kodukoha kool ei ole nimistus, siis võtke selle kooliga ise ühendust ja uurige, kas nad sooviksid algatusega ühineda. Ainult nii, oma kodanikualgatust ja innukust näidates, suudame saavutada positiivseid muutusi.

"Tagasi kooli" algatuse ja Teie koolitunniga avaldame ühiselt tunnustust õpetaja elukutselisele. Õpetaja on hariduse nurgakivi ja tema kujundab hariduse ning hariduse kvaliteeti. Sellega seoses kutsume Teid lisaks 23. veebruaril külalisõpetajana tunni andmisele vaatama ringi oma tutvusringkonnas ja soovitada õpetamist oma säravaimatele sõpradele ning tuttavatele. Tunnustage ja julgustage noori õpetajaametit proovima – olgu seda õpinutega Tallinna Tehnikaülikoolis, Tallinna Ülikoolis, Tartu Ülikoolis või uudes Noored Kooli programmis.

Koolis õpetamine, vähemalt mõningate aastate jooksul oma elust, võiks saada võimekatele ja tegusatele noortele auasjaks, olles neile samas ka tohutult arendavaks kogemuseks: iga õpilase märkamine ja temas õpimüü äratamine on suurim eestvedamise tuleproov. Selle mõtte elluviimine on sihtasutuses Noored Kooli südameasjaks. Programmi kohta leiate lähemat informatsiooni aadressil www.nooredkooli.ee.

Kõike eelnevat kokku võttes: aida-ke kaasa hariduselu edenemisele! Tulge ja tutvustage õpilastele oma kogemusi ja tegevusvaldkonda 23. veebruaril koolitunnis ning julgustage oma tutvusringkonna noori õpetamist kaaluma!

Järgmine samm: registreerige end "Tagasi kooli" päeval tunni andmiseks aadressil www.tagasikooli.ee.

Teid koostööle kutsudes

Kaire Kroos

Sihtasutus Noored Kooli tegevjuht ja "Tagasi kooli" projekti juht

PALVE!

Juhul, kui plaanite 23. veebruaril (või kokkuleppel kooliga ka mõnel teisel kuupäeval) mõnes koolis ainetundi anda, andke palun oma valmisolekust teada ka allolevatel kontaktidel

Alge Lechtmets
TTÜ regionaalesinduse juhataja
regionaal@ttu.ee
620 4815
+372 5121892

Areng

Autorid: Riina Aav, Artu Ellmann, Ivo Karilaid, Rainer Kattel, Tiina Lõugas, Eduard Petlenkov, Renno Veinthal, Ingo Valgma

Tallinna Tehnikaülikool on ainus eestikeelne tehnoloogiaülikool maailmas. TTÜ on aastal 2020 iseseisev avalik-õiguslik akadeemilist kõrgharidust pakkuv ülikool Eesti Vabariigis. TTÜ on Skandinaavia tasemel, Ida-Euroopa parimaid tehnoloogiaülikoole. TTÜ annab kõrgharidust ja teeb teadust kõigis olulisemates tehnoloogia ja sellega seonduvates valdkondades. Akadeemiliste töötajate arv on sarnane tänasega, kuid välisriikidest pärinevate töötajate arv on tõusnud märgatavalt – kuni neljandikuni TTÜ üliõpilaskond on aastal 2020 u. 12 000 üliõpilast, millest kolmandiku moodustavad välisüliõpilased. TTÜ peamiseks õppekeeleks on bakalaureusetasemel eesti keel, magistriõppes on eesti- ja inglisekeelseid kavasid ligikaudu ühepalju, doktoriõpe on suuresti inglisekeelne. Summaarne spetsialiseerumiste arv on suurem kui tänane, sest paralleelselt mõnede seniste spetsialiseerumiste kadumisele või liitumisele lisanduvad uued, tööjõuturu vajadusest lähtuvad spetsialiseerumised.

Visiooni saavutamise peamised takistused

TTÜ kõige olulisem ja valusam probleem täna on akadeemilise taseme ebaühtlus, kohatine suur mahajäämus rahvusvaheliselt aktsepteeritavast teaduse tasemest ning mitmetes valdkondades akadeemilise järelikasvu nõrkus. Ehkki nende probleemide juured on mitmekihilised, on peamiseks takistuseks akadeemilise taseme parandamisel TTÜ juhtimisalane võimekus ning sissejuurdunud töökorralduse puudused. Õiguste ja vastutuse suhe ei ole tasakaalus.

Iga ülikool põhineb kaksikjuhtimisel: ühelt poolt akadeemiline juhtimine, mis toimub läbi õppetoolide ja professuuride; teisalt ülikooli majanduslik juhtimine, mille hulka kuulub õppekavadel põhinev finantseerimise skeem, infrastruktuuri arendamine jms, mis päädib palgatud juhtide süsteemil ja bürokraatlikul aparaadil.

TTÜs on tänaseks välja kujunenud olukord, kus akadeemiline juhtimine (mis peaks vastutama ka akadeemilise kvaliteedi eest) on jäänud selgelt tahaplaanile, mis on viinud olukorrani, kus paljudes valdkondades on akadeemiline kvaliteet langenud ja järelikasv olematu. Ülekaalu on võtnud majanduslik juhtimine, mida soodustab ainepunktidel põhinev finantseerimise skeem, mis on olemuselt tahavaatepeegliselt vaatav ressursside jagamise mudel, kus on võrdsustatud juba sissetöötatud ja alustavad "tooted". Selle ase-

TTÜ aastal 2020: Töögrupi visioon

mel, et otsida lahendusi akadeemilise kvaliteedi tõstmisele, tegeletakse majandusliku efektiivsuse tagaajamisega (suuremad üksused, ebamõislikult "laiaprofiililiste õppekavade" sisseviimine jne). Sellisel tegevusel puudub aga oluline panus akadeemilise kvaliteedi parandamisele, pigem toob see endaga kasvava bürokraatlikkuse ja tugistruktuuride tegevuse eesmärgipärase, sest on ebaselge, mille poole üleüldse ülikool kui selline püüdleb. Sellistes tingimustes otsivad nõrgal akadeemilisel ja majanduslikul alusel olevad üksused "abi" ülikoolilt finantsolukorra parandamisel (nt konkurentsi üleülikooliliste ainete osas) ning tugevamad üksused üritavad tagada võimalikult suurt iseseisvust ülikooli sees, et vältida kasvavat bürokraatlikkust ja ebatervet konkurentsi. Tugevad üksused on sisuliselt sunnitud ehitama miniülikoole (koos iseseisva mainekujunduse, õppekeskkonna, ettevõtlusega, koostöövõrgustike arendamisega jms), et tagada jätkuvalt kõrge kvaliteet õppe- ja teadustegevuses.

Paraku on TTÜ akadeemilise taseme parandamisele juhtkonnalt suunatud tegevused juhuslikud, näib puuduvat strateegiline lähenemine ja arusaam probleemide sügavusest. Ülikoolid on ja jäävad akadeemilisteks asutusteks, seega peab TTÜ esmane prioriteet olema akadeemilise kvaliteedi parandamine ja sealtkaudu efektiivsuse kasvatamine. TTÜ peamine väljakutse visiooni saavutamisel on juhtimiskultuuri selge muutmine ning seeläbi teistes valdkondades oluliste muutuste läbiviimine.

VISIOONI SAAVUTAMISEKS VAJALIKUD TEGEVUSED

Eeldused

Visiooni elluviimiseks vajalike tegevuste puhul on terve rida eeldusi, mida tuleb tegevuste kavandamisel arvestada.

- Ülikooli juhtkond peab olema olemasolevaid probleeme ja nende sügavust endale tunnistama. TTÜ strateegilised dokumendid on täna olemuselt staatilised ja finantsplaanidega seostamata.

- Eesti on selgelt liiga väike riik ka ainuüksi ühe kõrgetasemelise ülikooli jaoks, rääkimata mitmest. Samas ei ole ilmselt reaalne ühe Eesti ülikooli tekkimine, kuna see süvendaks oluliselt ülalkirjeldatud juhtimisalaseid probleeme. Eesti inimpotentsiaali kasvatamiseks ainsaks reaalseks võimaluseks on rahvusvahelistumine. See tähendab nii akadeemilise ja tugistruktuuride personali kui tudengkonna jõulist ja sihikindlat rahvusvahelistumist.

- Järgnevad 5-7 aastat on kahtlemata keerulised Eestile majanduslikus mõttes. Senine majandusstruktuur ei soodusta oluliselt ettevõtlusest tulevat nõudlust T&A ja inseneride jms järele. Täna on olukorra jätkudes

väheneb see nõudlus veelgi. Ka siin peab sisemaine nõudlus asenduma välismaise nõudlusega. See tähendab ettevõtlusega koostöö jõulist rahvusvahelistumist.

- Eesti T&A ning hariduspoliitika kujundamises on olulisi vajakajäämisi, mille parandamisega kahtlemata tegeletakse (uued ettepanekud TAKSi muutmiseks jms), kuid arvestades viimase 15 aasta kogemust, tuleb eeldada, et haridusmaastikul olulisi muutusi tegelikult ei toimu. Jätkub rahastamise killustatus, väga kõrge administratiivne koormus teadus- jt rahade taotlemisel, HTMi administratiivne võimekus jääb endiselt madalaks ning prioriteetsete valdkondade arendamine sporaadiliseks. Teadus- ja õpperahade proportsioonid suure tõenäosusega ei muutu oluliselt. Seda oluliselt muutub TTÜ sisene ressursside jaotus ja prioriteerimine.

TEGEVUSED

Juhtimine

- Luua eeldused (näit. läbi valimiskorra muudatuste, kuratoriumi rolli kasvu jms) rektoraadi rahvusvahelistumise suunas ja värvata TTÜ tippjuhtkond rahvusvahelise konkursiga; kaasata värbamisprotseduuri Põhjamaade tippülikoolide ja ettevõtjate esindajad.

- TTÜ peamised struktuuriüksused peavad olema teadusgruppidel (ehk õppetoolidel) põhinevad instituudid. Teaduskonnad on eelkõige formaalsed struktuuriüksused, mis koondavad lähedaste teadusvaldkondadega tegelevaid instituute ja pakuvad spetsiifilisi tugiteenuseid. Teaduskondade arv jääb samaks.

- Ainepunktidepõhine õppetevuse rahastamine peab lõppema, sest see tekitab tarbetut konkurentsi ja vürstiriiklikku mõtlemist. See tuleb asendada mõistliku suurusega instituutide baasfinantseerimisega (mis sisaldab nii teaduskui õpperaha). Baasfinantseerimise suuruse määrab akadeemiline kvaliteet, eriala prioriteetsus TTÜ jaoks ja eriala tähtsus Eestile.

AKADEEMILINE TASE

- TTÜ valitavatel ametikohtadel (professorid, teadurid, dotsendid jne) on inimesed sellise kvaliteediga, et nad võiksid saada valitud samadele ametikohtadele Skandinaavia juhtivates ülikoolides. TTÜ vastavad dokumendid peavad seadma nõuded vastavalt kõrgele tasemele.

- Kõik akadeemilised kursused on rahvusvahelised; need on välja kuulutatud vastava eriala tippajakirjades ja võrgustikes.

- Teaduskondade valimiskomisjonide liikmetest on üle poole pärit väljaspool Eestit.

- Täna selgelt nõrkadele eri-

aladele tuleb spetsiifiliselt otsida rahvusvahelise tasemega kõrge potentsiaaliga noorteadlasi ja anda neile stardikapitalina võimalus vastavad erialad uuesti üles ehitada.

- Igal erialal on kaasatud rahvusvahelised teadlased ja järeldoktorid.

JÄRELKASV

- Akadeemilise karjääriredelisel sisseviimine (*PhD*, järeldoktor, vanemteadur või dotsent, professor) ja selle sidumine tulemusnäitajate ja rahastamisega.

- Järeldoktorite programmi loomine, mis loob võimaluse enamikes valdkondades tuua sisse välismaised noori järeldoktoreid ja soodustada oma väljapaistvate värske doktorite enesetäiendust, kellest kasvaks välja uus põlvkond TTÜ teadlasi ja õppejõude.

- Noorte järeldoktorite kaasamine ülikooli nõukogu tegevusse.

- Tuleks kaaluda doktorantide finantseerimise põhimõtelist muutmist – vajadusel töötada koostöös teiste ülikoolidega välja toimiv kava ja mõjutada riiki, kui peamist doktoriõppe finantseerijat seda juurutama.

INNOVATSIOON

- Ettevõtlusega tegelev tugistruktuur peab olema komplekteeritud rahvusvaheliste spetsialistidega, soovitatavalt korraldada rahvusvaheline värbamiskampaania selliste spetsialistide leidmiseks.

- Lisaks kohalikule ettevõtlusele peab TTÜ suutma luua strateegilisi sidemeid Skandinaavia ja teiste TTÜ jaoks oluliste regioonide ettevõtetega.

ÕPETEVEVUS

- Õppekavade arendus on suunatud rahvusvahelisele koostööle, mitte pelgalt n.ö majasisese efektiivsuse tagaajamisele, mis tekitab ebatervet konkurentsi.

- Igas valdkonnas on üks õppekava, mis kuulub Euroopa juhtivasse magistri- vms õppekonsortsiumisse (ühised kavad).

- Õppekavade arendamisel peab määravat rolli mängima akadeemiline ja teaduslik kvaliteet ning seejärel ettevõtluse vajadused jms.

- E-õppe märgatav kasv korvamaks demograafilistest muutustest tingitud tudengite arvu vähenemist; TTÜ loob oma keskkonna juhtivatesse rahvusvahelistesse sotsiaalsetesse võrgustikesse.

ÜLIÕPILASKOND

- TTÜ teeb sihipäraselt koostööd teiste ülikoolide ja HTMiga gümnaasiumiõpetajate taseme parandamiseks.

- TTÜ üliõpilaskond on tugevalt rahvusvaheline, et korvata demograafiliste muutuste tõttu toimuvat tudengkonna vähenemist; rahvusvahelisi üliõpilasi on 30%.

- Rahvusvaheliste stipendiumite ja värbamiskavade abil peab TTÜ suutma meie regioonist (Balti riigid, Ida-Euroopa, Venemaa, Ukraina jne) meelitada parimaid talente siia õppima.

- Eriti lähiregiooni ja endise NLI aladel peab TTÜ tegema aktiivset värbamistööd.

- TTÜ teeb aktiivset *lobby*-tööd muutmaks Eesti senist migratsioonipoliitikat ning taotleva tudengiviiside jms oluliselt lihtsustatud lahenduste sisseviimist.

TUGISTRUKTUURID

- Ülikooli tugistruktuuride kvaliteet peab oluliselt kasvama, TTÜ peab ka tugistruktuuridesse suutma värvata parimaid võimalikke töötajaid.

- Tugistruktuuride tööülesanded lähtuvad akadeemiliste üksuste vajadusest ja järjepidev infovahetus akadeemilise personali esindajate ja tugisakondade vahel tagab tugisüsteemide efektiivse töö.

MAINEKUJUNDUS JA TURUNDUS

- TTÜ veeb jt mainekujunduse instrumendid ei ole kaasajased; "rauakooli" identiteet väljendab TTÜ nõukogudeaegset kuvandit ja mainet. TTÜ peab mainekujunduselt jõudma 21. sajandisse, selle eelduseks on tipp-partnerite palkamine (PR ettevõtte vms).

- TTÜ-I puudub rahvusvaheline turundustrateegia nii geograafilises kui sisulises mõttes. On vaja selgeid strateegilisi lahendusi, kuidas tegelda turundusega nt meie lähiregioonis, kui palju on siin vaja riigipoolset kaasatust jne.

Rektoraadilt lilled esimese töögrupi nimel esinenud Renno Veinthalile

Areng

TTÜ aastal 2020: Töögrupi vahearuanne

Autorid: Juhan-Peep Ernits, Anna Goi, Gert Jervan, Alar Leibak, Tiina Randma-Liiv, Tauno Otto, Argo Rosin, Cecilia Sarmiento

TTÜ on aastal 2020 rahvusvaheliselt tunnustatud teadusülikool, mis omab tihedat koostööd teiste juhtivate Läänemere regiooni teadusasutustega. Kõrgevaliteediline teadustöö loob eeldused kõrgevaliteediliseks õppe- ja arendustöök. Töö- ja karjäärivõimalused ning ülikooli teaduslik infrastruktuur on prioriteetsetes valdkondades võrreldav sarnaste ülikoolidega Põhja-Euroopas. Tehnikaülikooli teaduskond osaleb aktiivselt rahvusvahelistes ühisuuringutes ning on oluline koostööpartner ettevõtetele. TTÜ on tehnika-teaduste valdkonnas kõrgelt tunnustatud keskus Euroopas ning kõrgelt tunnustatud kõrghariduse andja. TTÜ on tähtsaim tehnikateaduste maine kujundaja Eesti ühiskonnas.

Selle saavutamiseks:

• **TTÜs on kokku lepitud selged eesmärgid ja prioriteetsed valdkonnad.**

Keskendutakse oma tugevatele valdkondadele ning püstitatud eesmärkidele. Vältitakse killustumist. Järgitakse pidevalt ja igapäevaselt püstitatud eesmärkide täitmist ning kohandatakse eesmärgid vastavalt ülikooli tulevikuvisionile ja ühiskonna vajadustele.

• **TTÜ juhtkonnal on selge akadeemiline visioon. Ülikooli juhtkond on TTÜ väärtuste kujundajaks ja organisatsioonikultuuri peamiseks mõjutajaks.** Ülikooli juhtkond tegeleb põhilise osa oma ajast teaduspoliitiliste ja strateegiliste akadeemiliste küsimustega ning on nii tehnika- ja tehnoloogiavaldkonnas kui ka haridus-, teadus- ja innovatsioonipoliitika alal üks olulisemaid Eesti aramusliidreid. TTÜ eesmärkide ja prioriteetide sõnastamiseks on loodud rahvusvaheline nõuandekogu, mis koosneb nii erinevate valdkondade tippteadlastest kui ka Eesti aramusliidritest ning juhtidest.

• **Toimub tihe ja aktiivne koostöö maailma juhtivate ülikoolidega.** TTÜ arendab proaktiivselt institutsionaalset koos-

tööd teiste riikide parimate tehnoloogiaülikoolidega ja eelkõige teadusülikoolidega. Töötatakse ühiste teadusprojektidega, on koordineeritud õppekavad, ühised nõuded õppejõududele, vastastikune vabast akadeemilistest töökohtadest informeerimine, ühised doktorikoolid, õppejõudude, doktorantide ja üliõpilaste vahetused. Muuhulgas koolitatakse nendes ülikoolides Eestile olulisi spetsialiste valdkondades, kus õppe- ja teadustöö läbiviimine TTÜs ei ole efektiivne, võimalik või otstarbekas. Osaletakse regionaalsetes õppe- ja teadustöö võrgustikes, mis kaudu toimub nii tudengite kui ka personali kahepoolne liikumine. TTÜ soodustab oma töötajate stapeerimist välisülikoolides (vaba semester välisriikide ülikoolides töötamiseks).

• **On suurenenud teadusprojektide arv ja maht ning toimub aktiivne rahvusvaheliste organisatsioonide (EIT, ESA, CERN) tööst osavõtt. Rahvusvaheliste publikatsioonide kvaliteet (tsiteeritavus) ja arv on tõusnud Põhja-Euroopa tasemele.**

Selleks on tagatud tugistruktuuri tõhus abi T&A projektide ettevalmistamisel, haldamisel ning koordineerimisel. Tugistruktuur garanteerib info jõudmise kõigi huvitatud osapoolteni ning vähendab teadustöötajate ajaressursi kulutamist teadustööd kaudselt puudutavate küsimuste peale (finantseerimisküsimused, eelarvestamine, aruandlus jne).

Aastal 2020 on T&A projektide laekumiste rahaline maht vähemalt neljakordne, võrreldes aastaga 2008 (2008: 11% TTÜ eelarve tuludest) ning ülikooli eelarvest moodustavad T&A tegevusega seotud laekumised vähemalt 60-70% (2008: 30%). Ülikool toetab rahvusvaheliste teaduskonverentside ja seminaride korraldamist Eestis, aidates sedasi kaasa TTÜ maine tõstmisele.

• **TTÜ hoolitseb ka kõrgetasemelise baasteaduse säilimise ja arenemise eest ülikoolis, arendamaks teadmiste baasi ja inimpotentsiaali valdkondades, mis on siseriiklikult olulised või milles on välja kujunenud maailmatasemel kompetents. Toetatakse baasteadust toetavate finantsmeetmete taotlemist ja haldamist ning teadvustatakse siseriiklikele rahasta-**

misorganitele baasteaduste olulisust ning erinevate valdkondade eripärasid.

• **Toimub tõhus kvaliteedi juhtimine teadus- ja õppetöös.** Akadeemilise karjääri struktuur on oluliselt korrastunud. Professoritele kehtestatakse nõuded on samaväärsed rahvusvaheliselt kõrgelt tunnustatud ülikoolide nõuetega. On kehtestatud konkreetsed ja kompleksed mõõdikud, mis aitavad adekvaatselt hinnata professorite panust (sissetoodud finantseeringud, lõpetamiste arv, kvaliteetsed publikatsioonid, patendid, rahvusvahelistumine jne.). Esmatähtis on akadeemiline kvaliteet ning akadeemiline tase on märgatavalt kõrgem, kui see oli aastal 2008. Kõik akadeemilised konkursid on rahvusvahelised ning on loodud eeldused mitte-eesti päritolu inimeste tööleasumiseks (tugistruktuuri pidev arendamine ja koolitamine, sotsiaalse toe pakumine). TTÜ professorite hindamiskomisjoni ekspertidest on enamus välisriikide professorid. Aastal 2020 on TTÜs 15% välisest ja 25% uutest akadeemilistest töötajatest on kaitsnud oma doktorikraadi (või läbinud järel doktorantuuri) väljaspool Eestit. Toimub kõikide struktuuriüksuste töö regulaarne sisuline hindamine selgete kriteeriumide ja mõõdikute alusel ilma sisulist tööd segamata.

• **Toimub õppetöö kvaliteedi tagamine.**

Õppetöö ja õppekavad lähtuvad Eesti ja TTÜ vajadustest, prioriteetidest ning rahvusvahelistest suundumustest (vältitakse struktuuriüksuste kildkondlikke huve). Toimub pidev selgelt sätestatud kriteeriumitest lähtuv kvaliteedijuhtimine, õppeainete ja õppekavade pidev uuendamine ja kaasajastamine ning tudengite ja töötajate poolt antava tagasiside süstemaatiline arvestamine. Ülikooli prioriteet on õpetada mõtlema, arutama, analüüsima, olema põhjendatult kriitiline. Üldteoreetiline õpe on tugeva erialase praktilise toega. On tagatud ajakohase informatsiooni kättesaadavus ning süstematiseeritus. TTÜ kasutab lisaks traditsiooniliste õppemeetoditele aktiivselt ka innovatiivseid õppemeetodeid ja -vahendeid, kaasa arvatud e-õpe. TTÜ koos erialaliitudega on tähtis elukestva õppe keskus.

• **Üliõpilaste väljalangevus on vähenenud (kuni 15% vastuvõttust).**

Selleks toimub tõhus koostöö gümnaasiumidega ja on tagatud üliõpilaste motivatsiooni suurendavad meetmed (stipendiumid, intensiivsem kaasatus nii õppetöösse (praktilised laborid) kui ka uurimistöösse ja teadusprojektidesse). 3+2 süsteemi prioriteetsem osa on magistriõpe. Selleks on vähenenud bakalaureuse õppekavade arv ning bakalaureuse õppes toimub laiapõhjalise hariduse andmine (spetsialiseerumine toimub alles magistriõppes). Tõhusa motivat-

sioonisüsteemi toel on nominaalajaga lõpetavate tudengite arv tõusnud.

• **On tagatud suurem üliõpilaste mobiilsus, et läbida osa õppekavast välisülikoolis.** Iga TTÜ doktorant viibib vähemalt ühe semestri mõnes välisülikoolis. Võõrkeelte õppimise tase on juba bakalaureuseõppes oluliselt tõusnud. TTÜs on märgatavalt suurenenud välistudengite arv. Aastal 2020 on ülikooli tudengkonnast vähemalt 15% välistudengid. Lisaks vähemalt 5-10% lühiajalisi vahetustudengeid. Põhitähelepanu on koondunud nii Läänemere regioonile, Ida-Euroopale ja endise NSVLi riikidele kui ka Aasia riikidele. On tagatud 3+2 õpetasemel ingliskeelse õppe võimalused välistudengitele (vähemalt 30% õppemahust on inglise keeles). On olemas rahvusvaheline turundusstrateegia.

• **Toimib kvaliteetne ja tõhus doktoriõpe.**

On välja töötatud rahvusvahelised doktoriõppe kavad. Osaletakse aktiivselt rahvusvahelistes doktorikoolides. Toetatakse rahvusvahelist koostööd doktoritööde juhendamisel. Nõuded doktoritöödele on maailma tunnustatud ülikoolidega võrreldavad. Doktorantuuri põhiline õppekeel on inglise keel ja kõik doktoritööd on ingliskeelsed. Vähemalt üks doktoritöö oponent on tunnustatud välisülikoolist. Doktoritööde kaitsmist arv on TTÜ-le prioriteetsetes valdkondades kasvanud vähemalt kolmekordsele tasemele võrreldes aastaga 2008. Doktorandid on tugevalt kaasatud TTÜ T&A tegevusse. Enamus doktorantidest on TTÜ akadeemilise personali liikmed.

• **Ülikoolil on oma järel doktorantuuri programm.** Järel doktorite arv on praegusega võrreldes mitmekordistunud (uute järel doktorite arv igal aastal moodustab umbes kolmandiku samal aastal lõpetanud doktorantide arvust). Süstemaatiliselt värvatakse järel doktorantuuri parimate välismaa ülikoolide lõpetanuid. Igas TTÜ instituudis on loodud võimalused ja valmisolek järel doktorite palkamiseks. Ülikool on võimeline pakkuma tugeenust nii järel doktorite ametikohtade täitmisel kui ka nende igapäevases töös. Kõik TTÜ doktorikraadiga lõpetajad on enne valitavale ametikohale kandideerimist läbinud järel doktorite perioodi või omandanud vastava kogemuse ettevõtluses. TTÜ on loonud vajalikud võimalused ja eeldused, samas motiveerides inimesi peale järel doktorite perioodi lõpu TTÜsse tagasi pöörduma.

• **TTÜ tegeleb süstemaatiliselt akadeemilise järelkasvu probleemidega.**

Noored teadlased on kaasatud kõigisse TTÜ otsustuskoogudesse (nt 1/3 alla 40 a doktorikraadiga noori igas otsustuskoogus, sh TTÜ nõukogus).

• **Toimub järjepidev ülikooli akadeemilise struktuuri (insti-**

tuutide, teaduskondade, asutuste) korrastamine.

Pole dubleerimist erinevate allüksuste (instituutide/teaduskondade) vahel.

• **On oluliselt tõusnud tugistruktuuri kvaliteet, eriti rahvusvahelistumise aspektist.**

TTÜ tegeleb lisaks tippteadlastele ka tippspetsialistide värbamisega tugistruktuuri olulistele kohtadele. Tugistruktuuris eelistatakse teaduskraadiga töötajaid. Erinevad tugistruktuurid teevad omavahel sisulist koostööd, dubleerimine on kadunud. Tugistruktuuri tööd hinnatakse regulaarselt.

• **Ülikool uuendab järjepidevalt infrastruktuuri. Ülikooli infosüsteemid on innovatiivsed ja tulevikku vaatavad. Omatakse selget visiooni ülikooli keskset infrastruktuuri (laboratoorne aparatuur, arvutid, võrgud, andmebaasid, veeb ja muud sellised ühisressursid), on kadunud dubleerimine ja killustatus.**

• **Sisekommunikatsioon on efektiivne ja kõikide osapoolteni jõudev.**

Oluliselt on paranenud nii töötajate kui üliõpilaste informeeritus, mis on tagatud vastavate infotehnoloogiliste lahenduste ja kasutajate kommunikatsioonikultuuri arendamise abil.

• **Toimub töötajate motivatsiooni süsteemi järjepidev arendamine.**

Välja on arendatud terviklik spordikompleks ning süsteem soodustamaks TTÜ töötajatel selle kasutamist.

• **TTÜ tegeleb järjekindlalt tehnikakõrghariduse populariseerimisega, TTÜ teadussaavutuste ja edukate õppejõudude tutvustamisega massimeedias.**

Meediasuhtluses kiirgab TTÜ progressi ja uuenduslikkust. TTÜ koduleheküljel (sh allüksuste kodulehed) on funktsionaalsed ja atraktiivsed erinevatele sihtgruppidele, ning seda samaväärselt eesti ja inglise keeles. TTÜ osaleb väga aktiivselt erinevate riiklike (ja ka kohalike, eriti Tallinna linna) poliitika kujundamisel, esmajärjekorras haridus-, teadus- ja innovatsioonipoliitika valdkonnas, samuti üksikute teaduskondade kompetentsialadel (nt. IT, energeetikapoliitika, transpordipoliitika, ehituspoliitika, majanduspoliitika, haldusreformid jne). TTÜ toetab eestikeelse tehnikaalase terminoloogia järjepidevat täiendamist ja loomist. TTÜ osaleb aktiivselt Eesti kaitsevõime tehniliselt kõrge taseme ja Eesti tööstuse innovatsiooni kindlustamise suunatud tegevustes.

• **TTÜ pakub innovaatilist keskkonda (koostöös Tehnoloogiapargiga), mis on viljakaks pinnaseks nii kodu- kui välismaistele tehnoloogiafirmadele ja nende T&A osakondadele.**

TTÜs on mitmekordistunud teadusmahukate koostööprojektide arv nii Eesti kui ka välismaistele ettevõtjatega. Otsitakse aktiivselt kontakte ettevõtjatega ja erialaliitudega.

Lk 3, 4 artiklite kirjaviis muutmata.

Rektor Peep Sürje tänas Gert Jervanit teise töörühma juhtimise ja oma visiooni esitlemise eest

In memoriam

Vladimir Heinrichsen
4.01.1929 – 29.01.2009

Eesti raadio- ja sidetehnika inseneride peret on tabanud raske kaotus. Pärast auväärset 80. sünnipäeva juubelit lahkus meie hulgast eesti-keelse raadiotehnika ja sidealase (praegune telekommunikatsioon) insenerihariduse alusepanija, raadiotehnika kateedri asutaja ning selle kauaaegne juhataja ja õppejõud, emeriitdtsent Vladimir Heinrichsen.

Vladimir Heinrichsen alustas Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilasena 1948, läks aga edasi õppima Leningradi. Raadioinseneri diplomi kiitusega sai ta Leningradi Elektrotehnilisest Sideinstituudist. Eestisse tagasi tulnud sai temast Hanno Sillamaa juhendamisel TPI automaatika ja telemehaanika kateedri aspirant. Samas kateedris alustas ta 1962 õppejõuna.

Tehnikateaduste kandidaadi väitekirja kaitses V. Heinrichsen Leningradi Elektrotehnika Instituudis 1966. Kohe seejärel hakkas ta aktiivselt tegelema raadioaparatuuri tootmise ja konstrueerimisega ning raadiotehnika eriala loomisega TPIs. 1966. aasta sügiseks asutati tema eestvedamisel raadiotehnika kateeder. Mõne aastaga suutis ta noorest kateedrist kujundada ühtse, õpetamist väärtustava meeskonna. Kümne aastat kateedrijuhatajana töid talle tunnustuse nii TPIs kui ka väljaspool. Temast kujunes energiline ja tahtejõuline õppejõud, suurte kogemustega teadlane ja silmapaistev lektor, kes oskas ühendada õppe- ja teadustööd praktika vajadustega.

Vladimir Heinrichsen oli kauaaegne raadiotehnika erialade üleliidulise metoodikanõukogu liige ja võttis osa vastavate õppekavade välja töötamisest. Tema eestvõttel alustati raadioinseneride profileerimise side-tehnika suunas ja raadiotehnika kateedri teadustegevuse põhisuunaks kujunes statistiline signaalitöötlus.

Aastal 1992. a loodi V. Heinrichseni initsiaalil TTÜs sidetehnika õppetool, kus tema juhendada oli nii õppemetoodiline kui ka teadustegevuse elektromagnetilise ühilduvuse tagamise ja testimise valdkonnas. Tema eestvedamisel koostati side-tehnika standardimise ja sertifitseerimise metoodilisi materjale ning korrastati vastavat terminoloogiat. Ta oli Eesti Standardikeskuse Tehnilise Komitee EVS/TK3 esimees, Eesti Telekom'i haldusnõukogu ase-esimees, Eesti Elektrotehnikaühingu juhataja liige, FEANI rahvusliku komitee ja Eesti Inseneride Liidu kut-senõukogu liige.

Harrastustest oli tema kireks kalapüük. Pole palju ka neid mehi nagu tema, kes Väinamere oleks risti-pöiki läbi seilanud ja Eestimaa vahutavad jõed süstaga läbi tuisanud või talvisel ajal koos kateedrirahvaga Otepää lumistel nõlvadel uljalt suusatunud.

TTÜ raadio- ja sidetehnika instituut mälestab Vladimir Heinrichseni kui sõbralikku ja abivalmit kolleegi, kelle panus Eesti tehnikahariduse endendamisesse on olnud hindamatu.

Kolleegid TTÜ raadio ja sidetehnika instituudist

Missionikriitiliste sardsüsteemide arendamise nimel 2.

Jätkame vestlust Integreeritud Elektrotehnika ja Biomeditsiintehnika Tippkeskuse (CEBE) juhtkomitee liikmete, TTÜ arvutitehnika professori akadeemik Raimund-Johannes Ubari ja arvutitehnika instituudi vanemteaduri Gert Jervaniga.

Akadeemik Raimund-Johannes Ubar, kuhu paigutub see tippkeskus kogu maailma samaalase uurimistöe taustal?

Iga osa meie tippkeskusest on saavutanud tulemusi, mis on maailma teaduse eesliinil. Seni oleme tegutsenud eraldi, keskus ühendab meid. Näiteks meie oma valdkonnas, elektrotehnikas, peame ennast tõestama, ja tegema seda ka eksperimentaalselt. Seni kasutasime elust kaugel olevaid standardseid skeeme, aga nüüd tegeleme väga konkreetsete süsteemidega. Tegelikult kritiseeritakse kogu maailma teadust sageli, et tulemusi demonstreeritakse abstraktsete ülesannete lahendamise-ga, mitte lähtudes tegelikust elust. See, et me saaksime veenvamalt tõestada oma uurimistulemusi, nõuab koostööd. Teine oluline aspekt on tulemuste realiseerimine Eesti ühiskonna huvides.

Vanemteadur Gert Jervan: Veel üks aspekt. Need ülesanded, millega me tegeleme, muutuvad iga aastaga järjest keerukamaks. Heaks näiteks on see, et kui Mart Mini grupp tegeles seni südamestimulaatorite signaalide hindamisega, siis selleks vajalik aparatuuri tehti ise nii-öelda põlve otsas valmis. Nüüd on nad jõudnud omamoodi seinani, millest nad ise enam üle ei oska ronida. Meie tuleme nüüd oma seadmete disaini *know-how*ga juurde, et need seadmed oleksid efektiivsed ja ülimalt töökindlad. Biomeditsiini uurijad oskavad omakorda rohkem öelda inimese kohta, selle kohta, mis lähtub organismist. Kellelgi meist pole enam võimalik üksinda toime tulla, seepärast tulebki jõud ühendada.

R.-J. Ubar: Sellest tulenevad ka meie šansid. Probleemide keerukuse kasvu kohta tooksin hea näite: võrreldes Eesti taas-eseseisvumise ajaga on arvutite võimsus tuhat korda kasvanud, see tähendab aga, et ka märksa keerulisemaks on muutunud inseneride jaoks selliseid arvutipõhiseid süsteeme juhtida.

Küllap seab seos meditsiini, inimese ja tema tervise uurijatele selliste süsteemide loomisel ka märksa suurema vastutuse?

R.-J. Ubar: Meie keskuse missioonikriitiliselt kasutame üht väga olulist sõna "missioonikriitilisus". See tähendab, et me peame saavutama väga konkreetse tulemuse. Kui keskkond interaktiivses süsteemis annab signaali, siis peab elektrotehnika sellele kohe reageerima, signaal ei tohi hiljaks jääda. Inimesel on oma immuunsüsteem, mis aitab tal haigusest terveneda, samuti peab arvuti elektrotehnika suutma tööta-

da. Missioonikriitilisus tähendab ka seda, et me peame ebakindlate elementide olemasolul tagama kogu süsteemi töökindluse.

G. Jervan: Tavainimene ei kujuta sageli ette, kui palju meie ümber toimib erinevaid missioonikriitilisi süsteeme. Näiteks auto on üks selline, rääkimata meditsiintehnikast, olgu või noist südamestimulaatoritest. Meil arvutitehnika instituudis ongi põhieesmärgiks luua töökindlaid, usaldusväärseid arvutipõhiseid seadmeid, mis oleksid alati kättesaadavad ja töötaksid korrektselt. Olmearu-vustehnika töökindlusele ei seata ligilähedaselki samasuguseid suuri nõudeid, ei saa ju näiteks argist sülearvutit panna mõne meditsiinilise skanneri osaks. Samuti on autode operatsioonisüsteemid hoopis teine maailm võrreldes laiatarbe arvutivõrkudega.

Mida võiks rääkida sügisel loodud tippkeskuse senisest tegevusest?

G. Jervan: Üks väga oluline aspekt tippkeskuse tegevuses on seotud õppetööga, doktorantide kaasamisega meie uurimistegevusse. Seni tegutsesid nad paraku veel omaette, aga oleks muidugi tore koguda kolme suuna doktorandid ka füüsiliselt ühte, leida neile Tehnikaülikoolis ühine tööruum, kus nad võiksid tegelda mingi ühise tuumprobleemiga, luues sellega omakorda täiendavat sünergia.

R.-J. Ubar: Meie senine töö on olnud suuresti seotud ka mitmesuguste konverentside ettevalmistamisega. Oleme loonud rahvusvahelise nõukoja, kuhu kuulub kümnekond Euroopa tippteadlast, kes on kavas aprillis kokku kutsuda. Äsja korraldasime ka *workshop*'i kus esitlesime oma keskust, sellelgi osales juba paar nõukoja liiget.

G. Jervan: Meie jaoks on oluline, et meie ideid kommertsialiseeritaks, näiteks lülituks töösse ka elektrotehnika arenduskeskus ELIKO, ja et ideed realiseeruksid kas prototüüptoodetena või realiseeritaks meie loodud intellektuaalne omand, samuti oleksid väljundiks patendid. Ülikoolis pole võimalik küll valmis teha lõpptoodet, aga meie eesmärgiks on osutada ideede koostoitmet ja et saaksime tulemusi ka avalikkusele arusaadavalt demonstreerida.

Intervjuu

Kui rääkida nüüd ASJAST ehk konkreetsetest väljatöötlustest, millega CEBEs tegeldakse, siis kindlasti üks neist on labor mikrokiibil. Millega on tegemist?

R.-J. Ubar: Kui kunagi töötas mingi probleemi kallal terve konstrueerimisbüroo, siis arvutite tulekuga sai samaga hakkama üksainus kompuuter. Järgmiseks sammuks oli kiipsüsteem, kui terve PC oli viidud ühte kiipi. Järgmiseks sammuks on võrgud kiibil ehk protsessorid ja kommunikatsioon nende vahel. Kiiplaboris on kokku viidud juba elektrotehnika ja keemia. Selline labor võib uurida näiteks üht veretilka, teha kõiki geeni-, bakteriaalset või muid analüüse.

G. Jervan: Oleme kavandanud koostööd ELIKOga Euroopa ARTEMIS-konsortsiumi raames. Tulevikus ei keskendu inimeste tervise jälgimine tervisekeskustesse, vaid muutub personaalseks. Kavandame hakata välja töötama selliseid seadmeid, mille puhul on rõhk terviseandmete kogumisel ja töötlemisel. Energiamahukuse vähendamiseks võib neis kasutada inimese enda energiat süsteemi tööshoidmiseks. Inimene ei pea siis enam minema seadme juurde, vaid seade tuleb tema juurde. Loomulikult on tegu alles üsna toore ideega, mille projektitaotluse esitamine seisab meil ees sügisel.

R.-J. Ubar: Kaudselt oleme midagi selles suunas juba teinud ülikoolidevahelise projekti raames. Töötasime välja kiibi, millesse oli sisse viidud palju defekte, et tudengid saaksid õppetöö käigus neid avastada, uurida, teha eksperimente. See kiip on meie laboris, aga seda kasutatakse kogu Internetis, näiteks kuskilt Slovakiast või mujalt. Muidugi on selliste töövahendite laiem kasutamine piiratud, see on ikka inseneride, tudengite jaoks, mitte aga laiatarbeks.

G. Jervan: Ent just see Euroopa projekt võimaldaks edasi minna ka tööstuse poole, ühendada tippkeskuse võimalused arendajate omadega, et meie nii-öelda tuumuringud jõuaksid võimalikult paljude inimesteni ja tooksid sellega meie ühiskonnale kasu.

Küsitles
Mart Ummelas

Juubilar

Ülo Luht 60

Elus peab oskama imesid ihata, rõõme tunda ja raskusi kanda, nutta, armastada ja vihata, petta saada ja andeks anda.

Virve Osila

See oled Sina! Ja Kuljus oled Sina. Meie, vilistlasrühma tantsijate jaoks. Sina ja Pill – Kuljuse juhid kaksküm-mend viis aastat.

Sinu huumorimeel ja krutskid ja ausus ja mehine otsekohesus. Oled här-rasmehelik, väga südamluk, kindlate põhimõtete-ga, alati naerune, kuid vajadusel valmis väheke torkama. Ja Pilli Kuljus – see pehmus ja õrnus ja samal ajal naiselik tugevus ja täpsus ja puh-tus. Igal juhul avatud meel, sügav hing ja siirus selle kõige edasiandmisel.

Koos oleme ületanud polaarjõe Jõuluvanade maal, vaadanud Grand Canyoni veerult päikeseloogangut, lõpmatult higistanud nii tennis kui saunalaval, tundnud suurt rõõmu ja rahulolu kordaläinud kantsleri või konkursi üle. Koos oleme ka rasketel hetkedel.

Koos oleme lahendanud olukordi, kui mingite etteantud stsenaariumite käigus tuleb teha totrusi või lausa la-basusi. Need tuleb ära teha, kuid Si-nul on alati oskus teha need asjad omamoodi, nii et sinna ikka ka mingi mõte sisse saab peidetud.

Tantsul on sammud ja tantsul on hing. Sina õpetad tantsu esmalt hinge tunnetamise kaudu. Sa õpetad LUGU jutustama. Ja nii jõuab tants ka vaat-tajani. Ja paneb jalad ning südamed helisema.

Ülo, Sina oledki meie jaoks tantsu hing! Seega on meiega hing vanku-matu. Sa oled alati Eesti asja eest väljas (ega seegi juhuse ole, et Sinu sünnipäev on 24. veebruaril).

Sa tahad Eesti asja ka iga vaata-jani viia. Kuigi Sinu jutust jõuab vaat-tajani vast pool ja meie, tantsijateni-gi ainult 90%, siis seda huvitavam on Sind ikka ja jälle kuulata, sest Sinu väl-jäitlemata sõnade mõte on suurem....

Miks me ikka veel tantsime, miks me ei suuda lõpetada?

Ei ole midagi kosutavam, kui tul-la pärast väsitavat tööpäeva Kuljuse trenni, lasta vabaks end muudest maa-ilma muredest, tunnetada head selts-konda ja saada osa Sinu kindlast, mõ-testatud, lõpuni ausast, nüanssiderik-kast Inimese õpetamise protsessist. See Sinu trenn ei ole ainult tantsutrenn...

Sel suvel juhivad Sa eesti tantsula-eva suurel tantsumerel. (Ülo Luht on tänavuse tantsupeo üldjuht.)

Võta vastu meie sügav austus ja armastus! Tuult purjedesse! Kallista-me ja hoiame Sind, meie Kapten!

Sinu Kuljuse vilistlasrühm. Ka Kuljuse nooremad rühmad ja kõik tantsijad läbi aegade ühinevad õnnesoovidega Kuljuse raudvara mehisel juubilil.

Eakaaslase Olavi Pihlamäe, TTÜ kul-tuurikeskuse tegevjuhi kommentaar:

"Tulime Üloga enam-vähem samal ajal TPI tööle. Oleme tulemuslikult töötanud ja oma vaidlemised juba jõudnud ära vaiel-da. Ülo loobus pärast veerandsajandit terve Kuljuse helisema panemisest, jäädes vaid vilistlastega seda maagilist helinat nauti-ma, kuid alati on ta nõu ja jõuga abiks seal, kus olukord seda nõuab. Tänu Sulle, Ülo, ja olgu meie ühine kultuuritööriikannak veel pikk!"

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht Mente et Manu

Ilmub aastast 1949

19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214)
 Tel 620 3615, faks 620 3591
 E-mail: ajaleht@ttu.ee
 http://www.ttu.ee/ajaleht

Tegevtoimetaja Mart Ummelas
Pressiesindaja Krööt Nõges
Infotoimetaja Kersti Vähi
Keelitoimetaja Helgi Arumaa
Makett ja küljendus Liivi Pettai
Fotod Eiko Lainjärv, TTÜ
Trükikoda SpinPress

Tallinna Ettevõtlusameti konkurs ettevõtetes töötavatele inseneridele

Tallinna Ettevõtlusamet kuulutas välja konkursi inseneritoetuse (inseneri välisriigis toimuva täiendusõppe toetuse) taotluste esitamiseks. Taotluste esitamise tähtajad on 27. veebruar 2009 kell 14.00 ja 18. september 2009 kell 14.00.

Tallinna Ettevõtlusamet väljastab toetuse eesmärgiga suurendada Tallinna ettevõtetes konkurentsivõimet ja kasvupotentsiaali ettevõtetes töötavate inseneride erialase täiendusõppe toetamisega. Toetus eraldatakse ettevõttes töötava inseneri erialaseks täiendusõppeks välisriigi kõrgkoolis, ettevõttes või tehnoloogia arenduskeskuses. Toetuse tulemusena on ettevõttes tööol nüüdisaegseima tehnoloogilise kompetentsiga kvalifitseeritud töötajad, kes suudavad luua suuremat lisandväärtust ning toetavad ettevõtja ärieesmärkide saavutamist.

Toetust saavad taotleda äriühingud, kes vastavad järgmistele tingimustele:

- ettevõtte on registreeritud Tallinnas ja tegutseb Tallinnas;
- ettevõttel puuduvad maksuvõlad;
- ettevõtte suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust.

Taotletava toetuse maksimumsumma ei tohi ületada 50 000 krooni ühe taotleja kohta. Taotletava toetuse piirmäär on kuni 50% abikõlblikest kuludest ning minimaalne omafinantseerimise määr taotlejale on 50% abikõlblikest kuludest.

Toetust saab taotleda järgmistele kulude katteks:

- koolituse läbivijale makstav tasu;
- koolitusel osaleja majutuskulu;
- koolitusel osaleja sõidukulu koolituse toimumiskohta ja tagasi alalise teenistuskoha.

Täiendusõppes osalejate arv 1-5 töötajat. Toetust ei anta ettevõtte töötajate üldise haridustaseme või tööoskuste tõstmisega seotud koolitusteks, keeleõppeks ega diplom- ja kraadiõppeks.

Taotlemise kord ning taotlusvormid on kättesaadavad Tallinna kodulehel <http://www.tallinn.ee/ettevotjale/g6849s42894>

Lisaks on avatud konkurs järgmistele ettevõtlustoetuste taotluste esitamiseks tähtaegadega 27. veebruar 2009 kell 14.00 ja 18. september 2009 kell 14.00:

- stardiabi alustava ettevõtluse toetamiseks;
- uute töökohtade loomise toetus;
- tööstusomandi esemetele patendikaitse vormistamise toetus (patenditoetus);
- ettevõtte töötajate täiendusõppe toetus;
- ettevõtte praktikajuhendaja toetus;
- messitoetus (pidev vastuvõtt).

Info kõigi toetuste kohta on kättesaadav Tallinna kodulehel <http://www.tallinn.ee/ettevotjale>

Lisainfo:

Tallinna Ettevõtlusameti ettevõtja infopunkt (Vabaduse väljak 7, I korruse teenindusbüroo), telefon 640 4219.

TIPIKAD MARSIVAD TOOMPEALE

24. VEEBRUARIL

KOGUNEMINE TUDENGIMAJA EES,
RAEKOJA PLATSIL KL 6.40
PÄRAST LÄHEME ÜHESKOOS BEERHOUSE!

1920
Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilasesindus
Student Council of Tallinn University of Technology

Juubilar

Kolme toimetaja pihtimused

Möödunud sajandi (!) seitsmekümnendatel aastatel kuulus Olavi enesestmõistetavalt nende hulka, kellega TPI ajalehte tehes iga päev tihedalt suhtlesime. Ta oli (ja loodan, et on praegu) lahe ja ärksa meelega inimene. Samasugune nagu tollase Pressiklubi tudengid, kes ajalehetoimetuse juurde olid kogunenud. Vanusevahet tudengitega polnud meil, ühe aastakäigu omadel, ju peaaegu olemaski, meiegi olime alles äsja ülikoolidiplomi saanud.

Aeg on voolanud, paljud on juhtunud ja muutunud – Olavi on ikka truu TPI-le, millest ammugi on saanud TTÜ. Olavi püsimine rauakooli kultuurielus on omaette nähtus. Samas pole see truuus takistanud tal enesega edasi minna, arendada end muusikatundjana ja olla tegev väljaspool Tehnikaülikooli.

Ma pole ammu Olavit näinud, aeg-

ajalt temast kuulnud aga küll. Viimati kohtusime juhuslikult tänaval.

Soe käepigistus ja parimad soovid sünnipäevaks!

Möödunud sajandi meenutustest hoolimata pole me ju veel vanad, eks?!

Hille Karm
toimetaja ja kirjutaja
TPI lehe toimetaja 1972–1983

•••

Kuuekümnendale sünnipäevale lähenedes on tõesti viimane aeg üles tunnista, et olin kunagi Olavisse armunud. Nii umbes 17-18aastasena.

"Tere õhtust! Siin Vikerraadio laupäevane keskööprogramm!", leidis Pihlamäe malbe hää mu üles igast Eestimaa nurgast, ja soe erutus valdas kõik mu meeled, kui ta laskis eetris kõlada just minu lemmiklauludel.

Ja kujutage ette, kui 1974. aastal TPI ajalehte tööle tulin, astus elus Pihlamägi ise täies suuruses siin pikas koridoris mulle vastu! Ausõna, põlved võttis nõrgaks!

Nüüd oleme vähemalt meediariin-

del olnud kolleegid (muusikamaailmas muidugi mitte!) juba seega eee... 74...09...eee... oh õudust – 35 aastat!!! Armas aeg, kuhu sa oled kadunud?!

Aga Olavi oli hallipäine juba siis, 35 aastasena, ja on täna täpselt samasugune. Järelikult – hall on igavesti moes, olenemata riigikorrast, olenemata punasest või sinisest! Hall on turvaline ja usaldusväärne. Ja mis peamine, demokraatlik – meie eas eriti.

Aga Inimene ikka ennekõike – Olavi on töötanud inimestega ja inimestele ning neile oma loomingulise tööga rohkesti helgeid hetki kinkinud. Kingime siis meie Olavile, kes on "igavesti truu Tehnikaülikoolile", 60. sünnipäevaks vaid häid mälestusi, mida meil on olnud õnn ja rõõm temaga ühisel kooskäidud tööteel kogeda ning jagada!

Urmi Reinde
TPI lehe kirjutaja 1974-1983
ja TTÜ lehe toimetaja 1993-2000

•••

Minugi esimesed mälestused Olavist seonduvad Eesti Raadioga. Oli ju seal

vaid kaks saatejuhti, keda noorel mehel kannatas kuulata: Helgi Erilaid ja Olavi Pihlamägi. Alles kunagi hiljem sain teada sedagi, et minu vend Jüri oli terve suve töötanud samas EÜE Muhu rühmas kus Olavigi.

Isiklikud kontaktid Olaviga sügenesid juba siis, kui lasksin minagi ennast raadiotööl ära ahvatleda. Mõnda aega olime kolleegid ka kommerts-raadioketis Trio, kus Olavi tollal Uuno raadiotele nurgakivi pani. Hiljem saime aegajalt kokku kas tänaval või Vikerraadio stuudios, kuni järjekordne poliitiline tuulepööris mind Eesti Raadiost tänavale kandis. Olavi korjas mind halastusest üles ja kutsus Tehnikaülikooli ajalehe toimetaja vastutusrikkale ametikohale. Tehnikaülikoolist teadsin toona vaid seda, et seesama vend Jüri oli omal ajal selle inseneridiplomiga lõpetanud ja tema poeg Jüri seal parajasti tudeeris.

Esimesed aastad TTÜ avalike suhete osakonnas olid põnevad ja täis erksaid ideid. Täielikult uuenenud

Mente et Manu väljaandmise algus tõi meie tollal kõiguni 4-5liikmelisele toimetusele palju tööd, mis kohati jätkus öhtutundidel ja nädalavahehetuselgi. Olavi oli ühevõrra nõudlik kui leidlikki vastutav väljaandja, kelle ideed ja ettepanekud ulatusid teemadest lehe kujunduse detailideni. Olavi lahkumise järel osakonnast jäime üsna omapäi, koos temaga kadus põhiline infoallikas ja edasiste reformide käigus lagunes ka toimetuse, jättes lehe eest vastutama vaid allkirjutanu. Sellest on mul alati kahju olnud, et Olavi enam lehe juures tegev pole, sest tema on lihtsalt ajakirjanik *par excellence*.

Hea Olavi, soovime Sulle jätkuvalt teravat pilku ja vahel ka teravat keelt eesti elu, eelkõige aga ennatimeteleva meediamaailma arvustamiseks! Ülikoolilehes on Sinu kirjatööd aga alati oodatud.

Mart Ummelas
Mente et Manu toimetaja 2000-2009

Selgunud on taliuniversiaadi koondis

Sport

Eesti Akadeemilise Spordiliidu juhatus kinnitas XXIV Taliuniversiaadile sõitva Eesti üliõpilaskoondise. 18.-28. veebruaril Hiinas, Harbinis peetaval taliuniversiaadil osaleb kaksteist Eesti üliõpilassportlast neljal spordialal. Koondises on neli sportlast Tartu Ülikoolist, kolm sportlast Eesti Maaülikoolis, kaks sportlast Tallinna Ülikoolist ja Tallinna Tehnikaülikoolist ning üks võistleja Eesti Kunstiakadeemiast. Võistlused toimuvad kolmes eri kohas: murdmaasuusatajad võistlevad Yabulis, lu-

melaudurid Maoershanis ja uisutajad Harbinis.

Murdmaasuusatajatest osaleb universiaadil Tehnikaülikoolist Madis Kollo. Lumelauduritest kuulub koondisse Peeter Kull. Delegatsiooni juhhib Eesti Akadeemilise Spordiliidu president Ants Veetõusme, kes resideerib koos uisutajatega. Üheksaliikmeline suusatajate ja lumelaudurite grupp sõidab Tallinnast ära 16. veebruaril.

Täpsemat infot taliuniversiaadist leiab EASL kodulehelt www.easl.ee ning universiaadi kodulehelt aadressil <http://www.harbin2009.org/>

Eesti Akadeemiline Spordiliit

Selline peatus on Reigi kiriku juures Hiiumaal

Foto: suvi 2008